

GEHEIM

EVENTUELE OPHEFFING VAN DE E.V.C.

In het kader van de internationale ontspanning pogen de communisten, ook in Nederland, te komen tot een betere verhouding met andersdenkenden.

Zoals bekend werd het E.V.C.-congres, dat aanvankelijk zou worden gehouden in November 1955, uitgesteld tot Januari 1956 ten einde, naar beweerd werd, de "mogelijkheden van de internationale ontspanning te bestuderen".

In dezelfde tijd toonde de E.V.C. zich soepeler ten aanzien van de N.V.V.-politiek, o.a. door de eisen van dit vakverbond op het gebied van de lonen over te nemen. Dit geschiedde om de eenheid van de arbeidersklasse inzake de loonstrijd zoveel mogelijk te bevorderen.

Deze manoeuvre werd ingegeven door de wens zo mogelijk een fusie met het N.V.V. te bewerkstelligen, zoals ook op het jongste congres tot uitdrukking kwam.

In die periode stelde de E.V.C. als voorwaarde voor een samsmelting met het N.V.V., dat de "vakbondsdemocratie" (d.w.z. de toestand waarin alle opvattingen over beginselen en tactiek in de vakbondsstrijd vrij en onbelemmerd tot uiting kunnen worden gebracht en in deze vraagstukken het beslissingsrecht aan de leden wordt overgelaten) binnen het N.V.V. zou moeten worden hersteld.

Uit concrete fusievoorstellen, op afdelingsniveau door een der E.V.C.-bonden in het begin van dit jaar aan een bedrijfsbond van het N.V.V. gedaan, bleek echter, dat men zelfs aan deze eis niet te sterk wilde vasthouden. De wens naar "eenheid van organisatie" prevaleerde.

Daar reeds vroeger was gebleken dat het N.V.V. geen prijs stelde op enigerlei samenwerking met de communisten, laat staan een fusie tussen beide organisaties zou accepteren, had deze lijn van actie weinig praktische waarde.

In Juni j.l. heeft het E.V.C.-Verbandsbestuur dan ook (gedurende korte tijd) het oog gericht op een andere potentiële partner, t.w. het O.V.B. De gedachte om tot een samengaan met dit verbond te komen lag in dezelfde sfeer als die welke leidde tot het tussen de C.P.N. en de Socialistische Unie aangegane "bestand".

De weigering van de Algemene Raad van het O.V.B. op desbetreffende voorstellen heeft echter inmiddels ook deze mogelijkheid van fusie doen wegvallen.

Het beleid in de top.

In November 1955 - dat is in de periode waarin de C.P.N.-resolutie inzake de "Nieuwe aanpak" tot stand kwam - rees ten aanzien van de E.V.C.-tactiek een meningsverschil tussen B. BRANDSEN, secretaris van het Verbondsbestuur van de E.V.C., en Paul de GROOT, algemeen secretaris van de C.P.N. BRANDSEN was de opvatting toegegaan, dat de voornaamste taak van de communistische vakbeweging gelegen was in de bevordering van de eenheid van actie. De GROOT echter, toen pas terug van een reis naar China en de Sowjet-Unie, stelde de eenheid van organisatie - een verderliggend doel - in het centrum

GEHEIM

van de belangstelling en beschuldigde BRANDSEN in "De Waarheid" van "terugwijken voor de syndicalistische stroming en de linkse schijnradicale opvattingen".

Toch had BRANDSEN de tot dan toe geldende opvattingen in communistische vakbondskringen weergegeven. Men moet echter wel aannemen, dat Paul de GROOT gedurende zijn bovengenoemde reis reeds iets vernomen heeft over de veranderende sfeer in de S.U., welke later openlijk tot uiting kwam tijdens het XXe Congres van de C.P.S.U. in Februari 1956.

Hoewel in communistische vakbondskringen in Nederland daarna dan ook de samensmelting van E.V.C. en N.V.V. weer in het middelpunt van de belangstelling werd geplaatst, bleek men niet bij machte een fusie tot stand te brengen.

Toch wilde men de tactiek van de eenheid van organisatie niet opgeven zonder alle mogelijkheden te hebben beproefd. In dit verband heeft stellig ook de overweging gegolden, dat het XXe Congres van de C.P.S.U. in een resolutie d.d. 24-2-'56 o.m. aandrang op het overwinnen van de verdeeldheid in de arbeidersbeweging en het vestigen van zakelijke contacten tussen de communistische partijen en de socialisten. Tevens werd daarin de nadruk gelegd op de taak tot versterking van de verbondenheid van de gehele partij en van elke partij-organisatie afzonderlijk met de meest brede massa's der werkers.

Ongetwijfeld geschiedde dan ook de benadering van het O.V.B. onder invloed van de Sowjet-Russische visie op het werk onder de massa. Vele E.V.C.-bestuurders stonden zeer gereserveerd tegenover een samenwerken met het O.V.B., daar de verhouding tussen beide organisaties in het verleden uitgesproken slecht was geweest.

Men kan deze (mislukte) manoeuvre wellicht beschouwen als een laatste poging om de E.V.C. zonder gezichtsverlies uit haar geïsoleerde positie te redden.

Verdere ontwikkeling.

Hoe zich de situatie in de toekomst zal ontwikkelen kan uiteraard niet worden gezien. De communistische leiders verkeren daarover zelf blijkbaar nog in het onzekere.

Tijdens de partijbestuursvergadering der C.P.N. op 23, 24 en 25 Juni j.l. verklaarde F. BARUCH, dat één van de oorzaken van het stemmenverlies van de C.P.N. in de jaren na de oorlog gelegen was in het uitblijven van serieuze pogingen om de eenheid in de vakbeweging tot stand te brengen, toen de omstandigheden daarvoor nog gunstig waren. Een beschuldiging ten onrechte - wel degelijk had men immers in het verleden ernstig getracht tot een fusie van N.V.V. en E.V.C. te komen - die voortvloeit uit de methodiek van critiek en zelfcritiek, waardoor elk falen aan eigen tekortkomingen wordt geweten zonder dat rekening gehouden wordt met tegenwerkende objectieve omstandigheden.

De laatste maanden worden in communistische kringen bij voortdurend geruchten gehoord over opheffing van de E.V.C. Bekend is, dat vooraanstaande communistische functionarissen in Nederland de Eenheidsvakcentrale beschouwen als een blok aan het been van de C.P.N.

Waarschijnlijk onderzoekt men na de ondervonden teleurstellingen, de mogelijkheid zich van de E.V.C. te ontdoen zonder ten aan-

GEHEIM

zien van het toekomstige vakbondswerk eisen of voorwaarden aan andersdenkenden te stellen. Onlangs verklaarde een lid van het Partijbestuur der C.P.N., tevens Verbondsbestuurder van de E.V.C., in een zeer vertrouwelijk gesprek, dat - hoewel men de E.V.C. zo spoedig mogelijk wil opheffen - het antwoord op de vraag hoe dit zou moeten gebeuren nog niet is gevonden.

20 Augustus 1956.

Naschrift.

Volgens de in "De Waarheid" van 25-8-'56 gepubliceerde discussiegrondslag voor het 18e Partijcongres der C.P.N., begin October 1956 te houden, staat het probleem der vakbondseenheid mede in verband met de samenwerking van communisten en socialisten op politiek terrein "tegen de Romme-reactie, voor de vrede en voor een linkse regering".

"Naarmate in de strijd tegen de reactie en voor de vrede het onderlinge vertrouwen tussen de communisten en de socialistengroeit", zo wordt gesteld, "zullen ook de voorwaarden voor het herstel van de eenheid der vakbeweging rijpen."

Blijkbaar stelt het Partijbestuur zich voor de discussie op het a.s. congres op het standpunt, dat de opheffing van de E.V.C. geen kwestie is, waarover een onmiddellijke beslissing noodzakelijk is. Eerst zal het resultaat van verdere pogingen tot samenwerking moeten worden afgewacht alvorens nieuwe gedragslijnen kunnen worden vastgesteld.

Tot zolang zal de E.V.C. in haar optreden naar buiten bij voortdurende trachten in de strijd voor de lonen en andere arbeidsvoorwaarden zoveel mogelijk medestanders onder de N.V.V.-leden te verkrijgen op basis van de "eenheid van actie".

28 Augustus 1956.